

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

IČ: 68378092

Sídlo: Letenská 4/123, 118 51 Praha 1

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2009

Dozorčí rada projednala zprávu bez připomínek dne 6. 5. 2010.

Radou pracoviště schválena dne: 3. 6. 2010

V Praze dne 7. 6. 2010

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Pověřen vedením od 1. 1. 2007: **doc. RNDr. Karel Oliva, Dr.**

Ředitel pracoviště: **doc. RNDr. Karel Oliva, Dr.**

jmenován s účinností od : **1. 6. 2007**

Rada pracoviště zvolena dne 19. 2. 2007 ve složení:

předseda: **RNDr. Jan Králík, CSc.**

místopředsedkyně: **doc. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc.**

členové:

Prof. Dr. Tilman Berger, Universität Tübingen

PhDr. Alena Černá, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

PhDr. Milan Harvalík, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

doc. PhDr. Zdeňka Hladká, Dr., Masarykova univerzita, Brno

PhDr. Ilona Janyšková, CSc., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

prof. PhDr. Karel Kučera, CSc., Univerzita Karlova, Praha

prof. PhDr. Slavomír Ondrejovič, DrSc., JÚLŠ SAV, Bratislava

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Albena Rangelova, CSc., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

PhDr. Libuše Sýkorová, ÚJČ AV ČR, v. v. i.

PhDr. Milena Šipková, CSc., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

prof. PhDr. Rudolf Šrámek, CSc., Masarykova univerzita, Brno

doc. PhDr. František Štícha, CSc., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Dozorčí rada jmenována dne 27. 3. 2007 ve složení:

předseda: PhDr. Martin Steiner

místopředsedkyně: PhDr. Helena Karlíková, CSc.

členové:

prof. PhDr. Marie Krčmová, CSc., Masarykova univerzita, Brno

doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc., Univerzita Karlova, Praha

b) Změny ve složení orgánů:

K 17. 12. 2009 rezignoval doc. RNDr. Karel Oliva, Dr., na funkci ředitele ÚJČ, protože tato funkce není slučitelná s funkcí předsedy Vědecké rady AV ČR, do níž byl navržen a následně zvolen. Předseda AV ČR ke dni 18. 12. 2009 doc. RNDr. Karla Olivu, Dr., pověřil řízením ÚJČ.

c) Informace o činnosti orgánů:

Ředitel:

Ředitel ÚJČ AV ČR, v. v. i., se věnoval každodennímu chodu instituce. V součinnosti s Radou ÚJČ AV ČR, v. v. i., a s Dozorčí radou ÚJČ AV ČR, v. v. i., se zaměřil na koncepci rozvoje vědecké činnosti ÚJČ AV ČR, v. v. i. Dbal na kvalitu vědecké práce a odborný a profesní růst zaměstnanců ústavu, velkou péči věnoval zajištění optimálních podmínek pro vědecké bádání, zejména se zaměřil na zajištění nutných zdrojů dat pro jazykovědný výzkum včetně jejich dostupnosti na internetu. Důraz kladl také na popularizační aktivity pracoviště, především na propagaci činnosti instituce v médiích.

Rada pracoviště:

Rada ÚJČ AV ČR, v. v. i., zasedala 29. 1. 2009, 23. 4. 2009, 18. 6. 2009, 8. 10. 2009 a 10. 12. 2009. Na svých zasedáních projednala a schválila účetní závěrku za r. 2008, rozpočet ÚJČ na r. 2009 a výroční zprávu o činnosti ÚJČ za r. 2008. Dále se zabývala projednáváním vybraných kapitol pracovního řádu ÚJČ. V součinnosti s ředitelem ÚJČ se zabývala problematikou související s hodnocením výzkumných záměrů a zejména problematikou financování vědy a výzkumu v příštích letech a s tím souvisejícího dopadu úsporných opatření na činnost ÚJČ. Rada určila harmonogram podávání souhrnných zpráv o činnosti jednotlivých oddělení, dle kterého byly do pravidelných jednání rady zařazeny informační bloky o výsledcích a perspektivách odborných pracovišť v rámci ÚJČ. Rada se dále zajímala o podávané grantové projekty a také schválila návrhy na udělení tří vyznamenání v rámci AV ČR. Usnesení ze zasedání Rady ÚJČ AV ČR, v. v. i., jsou uvedena na adrese

www.ujc.cas.cz/oddeleni/index.php?page=vedec.

Dozorčí rada:

Dozorčí rada ÚJČ AV ČR, v. v. i., zasedala 28. 5. 2009 a 9. 12. 2009. Vzala bez připomínek na vědomí výroční zprávu o činnosti ÚJČ za r. 2008, výrok auditora k hospodaření a účetnictví ÚJČ za r. 2008 a informaci o průběžném čerpání rozpočtu ÚJČ v r. 2009. Schválila zprávu o činnosti Dozorčí rady ÚJČ za r. 2008 a dále návrh na uzavření smlouvy s vybranou auditorskou firmou na ověření účetní uzávěrky ÚJČ za r. 2009. Zabývala

se problematikou současné metodiky hodnocení vědy a výzkumu a navrhovaným snižováním finančních prostředků pro AV ČR. Vzala na vědomí rezignaci PhDr. Martina Steinera na funkci předsedy Dozorčí rady ÚJČ k 31. 12. 2009 a jmenování PhDr. Jiřího Beneše na tuto funkci k 1. 1. 2010. Usnesení ze zasedání Dozorčí rady ÚJČ AV ČR, v. v. i., jsou uvedena na adrese

www.ujc.cas.cz/oddeleni/index.php?page=dozorci_rada.

II. Informace o změnách zřizovací listiny:

V r. 2009 ke změnám zřizovací listiny nedošlo.

III. Hodnocení hlavní činnosti:

1. HLAVNÍ VĚDECKÁ ČINNOST PRACOVISŤE

Předmětem hlavní činnosti ÚJČ je především vědecký výzkum českého jazyka v jeho podobách spisovných i nespisovných, psaných i mluvených, a to v pohledu synchronním i diachronním, a rovněž výzkum postavení češtiny v kontextu ostatních slovanských jazyků. Vědecká činnost je soustředěna do dvou výzkumných záměrů: **Integrovaný výzkum českého jazyka a jeho variet a Vytvoření databáze lexikální zásoby českého jazyka počátku 21. století.** Další práce probíhají v rámci dvou center základního výzkumu MŠMT: **Výzkumné centrum vývoje staré a střední češtiny (od praslovanských kořenů po současný stav)** a **Centrum počítačové lingvistiky.** Využitím finanční podpory ze Strukturálních fondů EU v rámci operačního programu Praha - Adaptabilita vzniká **Modulární systém jazykových kurzů pro doktorandy podporovaný internetovou platformou.** Kromě toho v r. 2009 pracovníci ÚJČ řešili 1 projekt programu Podpora projektů cíleného výzkumu, 1 projekt programu Informační společnost a několik grantových projektů GA AV a GA ČR.

Charakteristickým rysem vědecké činnosti je práce na dlouhodobých úkolech. Průběžně pokračují práce na **Etymologickém slovníku jazyka staroslověnského, Slovníku pomístních jmen v Čechách a Slovníku pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku** a na **Elektronickém slovníku staré češtiny**, jehož publikace na internetu (<http://vokabular.ujc.cas.cz>) nahradí vydávání Staročeského slovníku po dokončení 26. sešitu. Dále se aktualizuje **Internetová jazyková příručka**, která vznikla v rámci činnosti jazykověporadenské a je určena všem uživatelům češtiny. Synchronní problematice se věnuje rovněž výzkum směřující k vytvoření moderně pojaté **gramatiky současné češtiny**, jako základ nového výkladového slovníku se buduje **lexikální databáze současné češtiny** (<http://www.lexiko.ujc.cas.cz>). Vznikají **korpusy textů** (nářečních i běžně mluvených), další část elektronické podoby korpusu DIALOG byla zpřístupněna pro potřeby analýzy mluvené češtiny (<http://ujc.dialogy.cz>). Zpracovávají se **elektronické edice rukopisů a starých tisků**, včetně slovníků z 19. století.

K nejvýznamnějším vydaným publikacím roku 2009 patří:

Pečirková, J. - Homolková, M. - Pytlíková, M. - Sobalíková, H.: Staročeská Bible

drážďanská a olomoucká V/1 Izaiáš-Daniel, V/2 Ozeáš-2. Makabejská. Praha: Academia 2009. ISBN 978-80-200-1822-9 - Kritická vědecká edice nejstaršího úplného překladu bible z poloviny 14. století je úkolem zásadního vědeckého a kulturního významu. Text staročeského překladu bible představuje svým stářím a kvalitou nejhodnotnější a svým rozsahem nejvydatnější pramen pro poznání vývojových cest českého jazyka a literatury, je jedinečným dokladem vzdělanosti a kulturní vyspělosti daného jazykového společenství ve své době. Historická cena této slovesné památky je o to větší, že se jedná o překlad, který ve své úplnosti patří k nejstarším v Evropě a který měl vliv i na vznik překladů do dalších evropských jazyků.

Matúšová, J. a kol.: Slovník pomístních jmen v Čechách V (Bra-Buc). Praha: Academia, 2009. 196 s. ISBN 978-80-200-1787-1 - Slovník zpracovává materiál pomístních jmen, tj. jmen pozemků, terénních útvarů, vod, cest a dalších nesídelních objektů. Tato jména byla shromážděna v letech 1963-1980 a představují unikátní jazykový materiál, který má neocenitelný význam nejen pro výzkum českého jazyka a jeho pojmenovacích schopností, ale který slouží též jako pramen poznání pro jiné vědní disciplíny (archeologie, /regionální/ historie, etnografie, přírodní vědy aj.). V jednotlivých heslových odstavcích najde čtenář slovníku veškeré doklady pomístních jmen a údaje o jejich zeměpisném rozšíření, dále přehled objektů pojmenovaných těmito jmény, etymologické výklady, přehled slovotvorně příbuzných forem i odkazy na stejně znějící jména místní. Pátý svazek slovníku představuje veškerá pomístní jména, která začínají náslovím Bra-Buc (nebo obsahují slova začínající těmito písmeny).

Janyšková, I. - Karlíková, H. (eds.): Studia etymologica Brunensia 6. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2009, ISBN 978-80-7106-209-7 (NLN), 978-80-86496-45-0 (ÚJČ) - Recenzovaný sborník z mezinárodní etymologické konference, kterou v r. 2008 jako 4. v pořadí uspořádalo etymologické oddělení ÚJČ. Obsahuje 45 příspěvků zabývajících se aktuálními tématy etymologického výzkumu, jejichž autory jsou renomovaní slavisté-etymologové domácí i zahraniční.

V průběhu roku 2009 byly vydány (nebo k tisku připraveny) tyto další publikace:

Králík, J. a kol.: Každý den s češtinou. Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2009. 342 s. ISBN 978-80-7106-884-6

Chromý, J. - Lehečková, E. (eds.): Rozhovory s českými lingvisty II. Praha: Akropolis 2009. 344 s. ISBN 978-80-86903-95-8

Dittmann, R. - Sobalíková, H. - Vajdlová, M. (eds.): Igor Němec, Práce z historické jazykovědy. Praha: Academia 2009. 512 s. ISBN 978-80-200-1820-5

Hanzová, B. - Sichálek, J. - Lehečka, B. (eds.): Pokušení Jaroslava Kolára. Sborník k osmdesátinám. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, FF UK 2009. 319 s. ISBN: 978-8085778-65-6 (ÚČL), 978-80-7308-278-9 (FF UK)

Janosik-Bielski, M. (ed.): Černý, Václav: Barokní divadlo v Evropě. Příbram: Pistorius & Olšanská 2009. 246 s. ISBN 978-80-87053-33-1

Hošnová, E. - Bozděchová, I. - Mareš, P. - Svobodová, I.: Český jazyk 8 pro základní školy. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství 2009. ISBN 970-80-7235-425-2

Čechová, M. - Kraus, J. - Styblík, V. - Svobodová, I.: *Český jazyk pro 1. ročník středních škol. 3., přepracované vydání. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství 2009. ISBN 978-80-7235-427-6*

Hoffmannová, J. - Ježková, J. - Vaňková, J.: *Komunikace a sloh. Učebnice českého jazyka pro SŠ. Plzeň: Fraus 2009. ISBN 978-80-7238-780-9*

V tisku:

Bičan, A. - Havlová, E. (eds.): *Dobrodružství etymologie. Články Františka Kopečného z prostějovského časopisu Štafeta (= Studia etymologica Brunensia 7). Praha: Lidové noviny 2009. ISBN 978-80-7422-005-0*

Havlová, E. (ed.): *Anton Matzenauer: Beiträge zur Kunde der altpreussischen Sprache (= Studia etymologica Brunensia 8). Praha: Lidové noviny 2009. ISBN 978-80-7422-006-7*

Černá, A. M.: *Staročeské názvy chorob. Praha: Karolinum 2009. ISBN 978-80-246-1485-4 a ISSN 0567-8277*

Balhar, J. a kol.: *Český jazykový atlas - Dodatky. Praha: Academia*

Hlubinková, Z.: *Tvoření slov ve východomoravských nářečích. Spisy FF MU Brno*

Štícha, F.: *Kapitoly z české gramatiky. Praha: Academia*

Čmejrková, S. - Hoffmannová, J. (eds.): *Mluvená čeština. Praha: Academia*

Čmejrková, S. - Hoffmannová, J. - Havlová, E. (eds.): *Užívání a prožívání jazyka. Praha: Karolinum*

Sobek, D.: *Francouzsko-český obecně výkladový vědní slovník*

Pravdová, M. - Saturková, J. (eds.): *O češtině 3. Praha: Edice ČT. ISBN 978-80-7404-044-3*

Úplný seznam lingvistické produkce pracovníků ÚJČ viz databáze ASEP (<http://www.lib.cas.cz/cs/asep>)

Popularizace

Nejvýznamnější popularizační aktivitou ÚJČ, která je již léta využívána veřejností, je bezplatná **služba jazykové poradny**. Pracovníci odpovídají asi na 40 telefonických dotazů denně, za rok 2009 vyřídili také cca 9 tisíc písemných odpovědí na dopisy a e-maily.

Již po mnoho ročníků je ÚJČ spolupořadatelem **Olympiády v českém jazyce**, určené studentům základních a středních škol. Pracovníci ÚJČ se podílejí na přípravě soutěžních úkolů i na hodnocení jejich vypracování, a to jak během školního roku (ve školních, okresních a krajských kolech), tak při závěrečném finálovém týdenním soustředění.

Pracovníci se významně podílejí na **popularizaci češtiny v médiích** – v novinách a časopisech i v televizních a rozhlasových pořadech (průběžně na stanicích ČT 1, ČT 2, ČT 24, Nova, Prima, ČRo 1, 2, 3, ČRo Plzeň, ČRo České Budějovice, Rádio Vysočina, Lidové noviny a www.iDnes.cz). ÚJČ je jediným ústavem AV ČR, který má již několik let v televizi pravidelný týdenní popularizační pořad **O češtině**. Pracovníci

ÚJČ připravují náměty a vystupují v jednotlivých jeho dílech; výsledkem jsou publikace O češtině 1 - 3. Se zájmem veřejnosti se setkal rozhlasový a televizní pořad Divnopis vysvětlující méně obvyklá česká místní jména, který má i knižní podobu. K aktivitám s dlouholetou tradicí patří pravidelné jazykové koutky a nejrůznější příspěvky informující o současné i staré češtině, včetně dialektologie a etymologie.

Na přání nejrůznějších institucí se pořádají **přednášky a školení** zaměstnanců, a to nejen o jazykové správnosti, ale např. i o historické češtině nebo o našich nářečích. Pracovníci ÚJČ přednášejí v Jazykovědném sdružení a v Kruhu přátel českého jazyka, podílejí se na nejrůznějších kurzech a seminářích (Písemná komunikace - normy a úprava písemností v úředním styku, Kurz lektorských dovedností pro učitele češtiny jako cizího jazyka, Kurzy češtiny pro cizince aj.). Pravidelně provádějí školení v rámci Kurzů základů vědecké práce pro doktorandy na AV ČR. Zúčastnili se akce UNESCO Mezinárodní den mateřského jazyka vstupem Potřebujeme češtinu? A jakou? Všechna pracoviště ÚJČ se pravidelně účastní akce Den otevřených dveří. Každoročně je pořádán Metodický seminář pro učitele cizích jazyků se zaměřením na novou formu zkoušky TOEFL.

Ocenění

V r. 2009 obdrželi pracovníci a pracovní kolektivy následující ocenění:

Medaile MŠMT I. stupně za vytvoření a zprovoznění webové aplikace Jazyková příručka na internetu

Čestné uznání kolegia generálního ředitele České televize za pořad O češtině

Prémie Otto Wichterleho (PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D.)

Ocenění slovinského ministerstva vzdělávání a sportu pro inovativní projekty v oblasti výuky jazyků (mezinárodní projekt LINT, jehož se účastnilo lexikografické oddělení)

2. SPOLUPRÁCE S VYSOKÝMI ŠKOLAMI

ÚJČ spolupracuje s několika vysokými školami, pracovníci se podílejí na výuce na řadě fakult českých vysokých škol (FF UK Praha, PedF UK Praha, MFF UK Praha, FSV UK Praha, FHS UK Praha, KTF UK Praha, FF MU Brno, PedF MU Brno, FEL ČVUT Praha, PF UJEP Ústí n. L.), včetně výuky cizinců na Letních školách slovanských studií, na několika vysokých školách jsou členy oborových komisí pro doktorské studium, přijímacích komisí a členy vědeckých rad VŠ. V obou semestrech roku 2009 pedagogicky působili na VŠ více než 2 800 hodin (podíleli se na výuce v 16 studijních programech bakalářských, 17 magisterských a 12 doktorských), kromě toho vedli diplomové a doktorské práce a vypracovávali nejrůznější posudky.

Mezi nejvýznamnější formu spolupráce s vysokými školami patří bádání v rámci dvou Center základního výzkumu:

Výzkumné centrum vývoje staré a střední češtiny (od praslovanských kořenů po současný stav) zabývající se výzkumem vývoje českého jazyka (http://www.ujc.cas.cz/oddeleni/index.php?page=etymolog_c; vokabular.ujc.cas.cz; www.manuscriptorium.com). Výsledkem jsou především publikace: Pečírková, J. - Homolková, M. - Pytlíková, M. - Sobalíková, H.: Staročeská Bible drážďanská a

olomoucká V/1 Izaiáš-Daniel, V/2 Ozeáš-2. Makabejská. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1822-9, dále např.: Sborník příspěvků ze 4. mezinárodní etymologické konference *Studia etymologica Brunensia* 6. Praha: Lidové noviny 2009, ISBN: 978-80-7106-209-7 (NLN), 978-80-86496-45-0 (ÚJČ); Bičan, A. - Havlová, E. (eds.): *Dobrodružství etymologie. Články Františka Kopečného z prostějovského časopisu Štafeta.* (= *Studia etymologica Brunensia* 7). Praha: Lidové noviny 2009. ISBN 978-80-7422-005-0, Havlová, E. (ed.): Anton Matzenauer: *Beiträge zur Kunde der altpreußischen Sprache* (= *Studia etymologica Brunensia* 8). Praha: Lidové noviny 2009. ISBN 978-80-7422-006-7; Němec, I.: *Práce z historické jazykovědy* (eds. Dittmann, R. - Sobalíková, H. - Vajdlová, M. a kol.). Praha: Academia 2009, 510 s., ISBN 978-80-200-1820-5 a řada časopiseckých studií.

Centrum počítační lingvistiky vyvíjející software pro lexikografické zpracování češtiny (<http://www.ujc.cas.cz/oddeleni/index.php?page=dlz21>).

Na základě smlouvy o spolupráci se pracovníci ÚJČ podílejí poskytováním a kontrolou dat na tvorbě **Mluveného korpusu** vznikajícího v Ústavu českého národního korpusu při FF UK.

V roce 2009 s pracovníky VŠ řešili společné projekty (např. **Integrace jazykových zdrojů za účelem extrakce informací z přirozených textů** - projekt 1ET101120503 společně s MFF UK Praha; projekt **Rozhovory s českými lingvisty** - výzkumný záměr FF UK: MŠMT-0021620825 společně s FF UK Praha).

3. SPOLUPRÁCE S PODNIKATELSKOU SFÉROU A JINÝMI SUBJEKTY

Na základě smluv pokračuje v oboru zcela netradiční spolupráce s firmou **Microsoft** na jazykových technologiích pro češtinu. Probíhají práce na aktualizaci softwaru "Gramatický korektor češtiny" pro Microsoft Office 2010 a vývoji softwaru pro podporu rozpoznávání českého rukopisu jako součásti operačního systému Windows 7 pro počítače typu Tablet PC.

Spolupráce s dalšími subjekty probíhá především formou expertní činnosti – pro nejrůznější instituce se v ÚJČ vypracovávají **vědecké posudky a expertizy** (v roce 2009 celkem 15 obsáhlejších), např. podklady pro akviziční komisi Národní knihovny ČR, odborné expertizy zjišťující mimořádné nadání žáků v oboru český jazyk, textologické rozbory a revize Sokolského vzdělavatele, Repertoárových listů a Obrazových dějin letectví; posudky návrhů grantových aj. projektů pro GA ČR, GA UK, Veda - Slovensko apod.

Pracovníci ÚJČ se zapojili do **monitorovacích sítí** prováděním analýz jazyka vybraných pořadů České televize (hodnocení probíhá od roku 2006, hodnotící zprávy jsou zveřejňovány na <http://www.ceskatelevize.cz/press/analyza-jazyka.php>)

Od r. 2009 je ÚJČ zapsaný v seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost, který dle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, vede Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Má pravomoc vystavovat znalecké posudky v oboru školství a kultura s rozsahem znaleckého oprávnění jazykověda - ověřování podob jmen a příjmení z hlediska zákonných ustanovení usměřňujících jejich zápis do osobních dokladů. Tato činnost se provádí v oddělení onomastiky.

4. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V rámci mezinárodní spolupráce se na pracovišti řeší několik dlouhodobě zaměřených projektů, např.

- pod záštitou UNESCO: **Evropský jazykový atlas** (Atlas linguarum Europae), projekt ve spolupráci cca 40 zemí Evropy, v roce 2009 se zástupci ÚJČ zúčastnili pracovního zasedání ve Skotsku s definitivní prezentací mapy „játra“ na internetu;
- **Slovanský jazykový atlas** (Slavic Linguistic Atlas), projekt 13 národních komisí. V r. 2009 se konalo zasedání Mezinárodní komise SJA v Minsku, kde byly schváleny nové kartografické symboly sestavené Českou národní komisí.
- **Globalizacija – etnizacija. Etnokulturnyje i etnojazykovyje procesy** – sociolingvistická analýza vztahu jazyka, kultury a etnosu ve slovanských zemích, výstupy za rok 2009 jsou příspěvky do chystané publikace: Čmejrková, S.: *Чешская языковая ситуация и ее развитие*; Čmejrková, S.: *Řeč a konstrukce identity mluvčích*; Hoffmannová, J.: *Mluvená čeština v zrcadle psané konverzace na chatu*; Čižmárová, L.: *Dialekt na (jihozápadní) Moravě - obraz vývoje v druhé polovině 20. století*; Jílková, L.: *Tzv. cikánský tábor v Letech v historických a internetových textech*.

V roce 2009 uspořádal ÚJČ jednu významnou akci s mezinárodní účastí:

Užívání a prožívání jazyka - lingvistická konference k 90. narozeninám prof. PhDr. F. Daneše, DrSc., které se zúčastnilo celkem 120 vědců, z toho 20 ze zahraničí.

Pracovníci ÚJČ se podíleli na zajištění dalších čtyř akcí s mezinárodní účastí:

Gramatika a korpus 3 - Mannheim, SRN, celkem 100 účastníků.

Česká slovní zásoba období humanismu a baroka - Praha, celkem 30 účastníků, z toho 2 zahraniční.

Mezinárodní konference kvantitativní lingvistiky QUALICO 2009 - Graz, Rakousko, celkem 56 účastníků, z toho 54 zahraničních.

Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky. IV. česká onomastická konference - Ostrava, celkem 64 účastníků, z toho 41 zahraničních.

Z významných zahraničních vědců ÚJČ navštívili např.:

Prof. Josef VINTR, emeritní profesor Vídeňské univ., Rakousko

Prof. Tilman BERGER, Univerzita Tübingen, Německo

Prof. dr. Karel FIALA, PhD., CSc., Fukui Prefectural University, Japonsko

Prof. S. M. Tolstaja, Institut slavjanovedenija RAN, Moskva, Rusko

Prof. dr. Neil BERMEL, Univerzita Sheffield, V. Británie

Prof. Galina P. Něščimenko, Ústav slavistiky a balkanistiky RAN, Moskva, Rusko

Prof. dr. Wolfgang GLADROW, Humboldtova univerzita Berlín, Německo

Prof. dr. Marek NEKULA, Univerzita Regensburg, Německo

Prof. dr. Stefan Michael NEWERKLA, Vídeňská univerzita, Rakousko

Prof. dr. Teresa DOBRZYŃSKA-JANUSZ, Polská akademie věd, Varšava, Polsko

Prof. Jelena BEREZOVIČ, Uralská univerzita, Jekatěrinburg, Rusko

Prof. dr. Pavol ŽIGO, CSc., Jazykov. ústav Ľ. Štúra SAV, Bratislava, Slovensko

Prof. dr. Slavomír ONDREJOVIČ, Jazykov. ústav Ľ. Štúra SAV, Bratislava, Slovensko

Prof. Francois Esvan, Univerzita Neapol, Itálie
Prof. Tadeusz Lewaszkiwicz, Univerzita Adama Mickiewicze, Poznaň, Polsko
Prof. dr. Daniela Slančová, CSc., Prešovská univerzita, Slovensko
Prof. dr. Rostislav Kocourek, CSc., emeritní profesor Univerzity Dalhousie, Kanada
Prof. Jasna Vljajić-Popović, Ústav srbského jazyka SANU, Bělehrad, Srbsko
Prof. Marta Bjeletić, Ústav srbského jazyka SANU, Srbsko
Prof. Svetla Koeva, Institut za bálgarski ezik BAN, Sofie, Bulharsko

IV. Hodnocení další a jiné činnosti:

Jiná činnost

Předmětem jiné činnosti je výuka českého jazyka i cizích jazyků, ověřování jazykových znalostí a organizace jazykových zkoušek pro subjekty mimo AV ČR. Pro internetovou zkoušku z angličtiny funguje testovací centrum iBT TOEFL.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce:

Žádná opatření k odstranění nedostatků v hospodaření nebyla Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., uložena.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj:^{*)}

Největším problémem ve financování činnosti ÚJČ AV ČR, v. v. i., jsou stále provozní náklady. ÚJČ je jediným ústavem AV ČR, který je provozován ve čtyřech objektech jiných vlastníků jako nájemce (tj. bez vlastního objektu). V praxi to znamená, že ÚJČ přispívá na provoz čtyřem jiným subjektům, které přitom na rozdíl od ÚJČ dostávají na provoz nemovitostí centrální dotaci - na straně ÚJČ jsou však tyto výdaje nutně financovány z prostředků, které jsou primárně určeny přímo na vědeckou činnost. Některé náklady přitom nemůže ÚJČ ovlivnit – zejména se jedná o zabezpečení objektů, které je ve dvou případech zajištěno dodavatelsky, a vedení ÚJČ nemělo možnost být přítomno u sjednávání podmínek. V jednom případě tak ÚJČ platí jako spoluúčast cca 200 tis. Kč (ARÚ), v druhém cca 100 tis. Kč (ÚČL). Kontrola výše dalších nákladů je navíc často problematická.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště:^{*)}

Vědecká činnost pracoviště se bude vyvíjet v rámci dvou výzkumných záměrů,

^{*)} Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

jejichž řešení je plánováno do roku 2011.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí: *)

Z charakteru činnosti ÚJČ AV ČR, v. v. i., vyplývá, že v této oblasti nemůže provádět žádné zásadní aktivity. Přesto se na ochraně životního prostředí podílí alespoň tříděním odpadu.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů: *)

V roce 2009 nastoupilo do ÚJČ AV ČR, v. v. i., 17 převážně mladých zaměstnanců po ukončení vysoké školy nebo studujících vysokou školu. Pracovní poměr ukončilo 28 zaměstnanců. Dohody o pracovní činnosti byly uzavřeny s 12 zaměstnanci, dohod o provedení práce bylo uzavřeno 333

Věková struktura zaměstnanců výzkumu byla následující:

Vědečtí pracovníci: 28 zaměstnanců, z toho:

31-40 2

41-50 5

51-60 16

nad 60 5

Vědečtí asistenti: 3 zaměstnanci, z toho:

do 30 0

31-40 2

41-50 0

51-60 1

Doktorandi: 35 zaměstnanců, z toho:

do 30 14

31-40 18

41-50 1

51-60 2

Odborní pracovníci výzkumu: 59 zaměstnanců, z toho:

do 30 17

31-40 9

41-50 12

51-60 16

nad 60 5

*) Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ^{**)}

- a) počet podaných žádostí o informace: 0
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- c) popis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení: žádné soudní řízení neprobíhalo
- d) výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
- e) počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- f) další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: nejsou

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v. v. i.
Letenská 4, 118 51 Praha 1

razítko

podpis ředitele pracoviště AV ČR

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu

^{**)} Údaje požadované dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů